

V Bruseli 31. mája 2022
(OR. en)

8944/22

Medziinštitucionálny spis:
2021/0405 (NLE)

EMPL 162
SOC 259
EDUC 149
ECOFIN 415

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: ODPORÚČANIE RADY týkajúce sa individuálnych vzdelávacích účtov

ODPORÚČANIE RADY (EÚ) 2022/...

Z ...

týkajúce sa individuálnych vzdelávacích účtov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292 v spojení s článkom 149,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Kvalifikovaná pracovná sila je rozhodujúca pre posilnenie udržateľnej konkurencieschopnosti Únie, podporu oživenia hospodárstva po pandémie covidu-19 sprevádzaného tvorbou veľkého počtu pracovných miest a zaistenie sociálne spravodlivej digitálnej a zelenej transformácie. Ľudia musia držať krok s vývojom na trhoch práce a neustále si zvyšovať úroveň svojich zručností. Nové a lepšie zručnosti otvárajú viac možností a pripravujú ľudí na to, aby zohrávali aktívnu úlohu pri zvládaní zmien postavenia na trhu práce a plne sa zapájali do života spoločnosti prechádzajúcej demografickými zmenami. Zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia dospelých môžu okrem toho byť účinným nástrojom pri podporovaní sociálnej spravodlivosti a inklúzie pre spravodlivú transformáciu.
- (2) V článku 14 ods. 1 Charty základných práv¹ sa stanovuje, že každý má právo na vzdelanie a na prístup k odbornému a ďalšiemu vzdelávaniu. V prvej zásade Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „pilier“), ktorý spoločne vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017² sa stanovuje, že každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce. Štvrtá zásada piliera sa týka aktívnej podpory zamestnanosti na obhajobu práva každého na včasnú a cielenú pomoc na zlepšenie vyhliadok, pokiaľ ide o zamestnanie alebo samostatnú zárobkovú činnosť. V piatej zásade piliera o bezpečnom a adaptabilnom zamestnaní sa zdôrazňuje, že bez ohľadu na druh a trvanie pracovnoprávneho vzťahu pracovníci majú právo na spravodlivé a rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o pracovné podmienky, prístup k sociálnej ochrane a odbornej príprave.

¹ Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391.

² Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10.

- (3) Európska rada 25. júna 2021 uvítala hlavné ciele Únie v rámci akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv v súlade s Portským vyhlásením z 8. mája 2021, ktorými sa podporí snaha zabezpečiť, aby sa do roku 2030 minimálne 60 % všetkých dospelých každoročne zúčastňovalo na odbornej príprave. Účasť na vzdelávaní dospelých v Únii však v poslednom desaťročí stagnuje a 21 členských štátov nesplnilo cieľ na rok 2020 na úrovni Únie. Rada so zreteľom na to prijala uznesenie o novom európskom programe vzdelávania dospelých na roky 2021 – 2030¹ v záujme podpory pokroku pri dosahovaní hlavného cieľa Únie v oblasti vzdelávania dospelých. Možnosti rozvoja zručností sú príliš často nedosiadnuteľné pre mnohých dospelých, ako sú osoby v atypických formách práce, zamestnanci malých a stredných podnikov (MSP), nezamestnané, neaktívne a nízkokvalifikované osoby.

¹ Ú. v. EÚ C 504, 14.12.2021, s. 9.

- (4) Európsky program v oblasti zručností, ktorý Komisia prijala 1. júla 2020, obsahuje výzvu na revolúciu v zručnostiach, aby sa zelená a digitálna transformácia premenili na možnosti rýchlej a spravodlivej obnovy. Okrem iného sa v ňom oznamuje, že Komisia preskúma individuálne vzdelávacie účty ako nástroj podpory zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie dospelých v produktívnom veku, pričom doplní iné opatrenia zamerané na zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy.
- (5) V súvislosti s prechodom na moderné a konkurencieschopné hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje, ako sa stanovuje v rámci Európskej zelenej dohody, ktorej cieľom je klimatická neutralita do roku 2050, bude potrebné zabezpečiť zručnosti pre zelenú transformáciu, ako aj zvýšenie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovnej sily. V oznámení Komisie zo 14. júla 2021 „Fit for 55“ sa uznáva, že zelená transformácia môže uspieť len vtedy, ak bude EÚ disponovať kvalifikovanou pracovnou silou, ktorú potrebuje na udržanie svojej konkurencieschopnosti, a poukazuje sa na kľúčové opatrenia v rámci Európskeho programu v oblasti zručností s cieľom vybaviť ľudí zručnosťami potrebnými na zelenú a digitálnu transformáciu.

- (6) V oznámení Komisie z 9. marca 2021 o digitálnom desaťročí Európy sa uznáva nedostatok zamestnancov s primeranými digitálnymi zručnosťami, ako aj rodová nerovnováha medzi odborníkmi na informačné a komunikačné technológie (IKT) a absolventmi v oblasti vied, technológií, inžinierstva a matematiky (STEM). V oznámení sa znovu opakuje cieľ, ktorým je zabezpečiť, aby do roku 2030 minimálne 80 % populácie Únie disponovalo aspoň základnými digitálnymi zručnosťami, a ako ďalší cieľ do roku 2030 sa navrhuje, aby bolo zamestnaných 20 miliónov odborníkov na IKT s rovnomernejším zastúpením žien a mužov. V návrhu Komisie z 15. septembra 2021 Cesta k digitálnemu desaťročiu sa predpokladá ustanovenie rámca na umožnenie napredovania v týchto cieľoch. V akčnom pláne digitálneho vzdelávania z 30. septembra 2020 na roky 2021 – 2027 sa zdôrazňuje, že technologické prostriedky by sa mali použiť na uľahčenie prístupnosti a posilnenie flexibility možností vzdelávania vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.
- (7) V oznámení Komisie z 10. marca 2020 s názvom Nová priemyselná stratégia pre Európu Komisia vyzýva na prijatie ráznych opatrení zameraných na to, aby sa celoživotné vzdelávanie stalo realitou pre všetkých a aby sa zabezpečilo, že vzdelávanie a odborná príprava udržiavajú krok so súbežnou transformáciou a pomáhajú ju realizovať.

- (8) V záveroch Rady z 8. júna 2020¹ sa členské štáty vyzývajú, aby s prihliadnutím na vnútroštátnu situáciu a rešpektujúc pritom úlohu a nezávislosť sociálnych partnerov skúmali možné modely verejného a súkromného financovania celoživotného vzdelávania a rozvoja zručností na individuálnej úrovni, keďže udržateľné financovanie je obzvlášť dôležité v situácii, keď je nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, a venovali osobitnú pozornosť zraniteľným skupinám a nízkokvalifikovaným pracovníkom, a v súlade so svojimi právomocami vyzývajú Komisiu, aby členské štáty v tomto úsilí podporila.
- (9) Jednou z hlavných prekážok ovplyvňujúcich účasť na vzdelávaní je nedostatočná finančná podpora pre jednotlivcov. Celkove sú verejné a súkromné investície nedostatočné. Väčšinu odbornej prípravy súvisiacej so zamestnaním v Únii financujú zamestnávateľia. Mnohé spoločnosti, najmä MSP, však neposkytujú alebo nefinancujú odbornú prípravu pre svojich zamestnancov a jednotlivci v atypickej forme práce majú obmedzený alebo žiadny prístup k odbornej príprave financovanej zamestnávateľmi. Takéto nerovnosti by mohli narúšať blahobyt a zdravie jednotlivcov, znižovať hospodársku konkurencieschopnosť, viesť k premárneným možnostiam a k prekážkam pre inovácie a predstavovať riziko, že sa pri prechode na udržateľnejšie hospodárske činnosti zabudne na ľudí.

¹ Závery Rady z 8. júna 2020 o rekvalifikácii a zvyšovaní úrovne zručností ako základe pre zvyšovanie udržateľnosti a zamestnatel'nosti v kontexte podpory oživenia hospodárstva a sociálnej súdržnosti (ST 8682/20).

- (10) Významným faktorom, ktorý dospelým bráni vyhľadávať odbornú prípravu, sú okrem priamych nákladoch aj časové obmedzenia. Hoci vo väčšine členských štátov existujú pravidlá týkajúce sa plateného voľna na odbornú prípravu¹, informovanosť o ňom a jeho využívanie zo strany dospelých v produktívnom veku je často na nízkej úrovni a pravidlá sa často nevzťahujú na atypických pracovníkov alebo neumožňujú dospelým vyhľadávať vzdelávanie a odbornú prípravu počas nezamestnanosti alebo nízkej úrovne hospodárskej činnosti.
- (11) Mnohí dospelí, najmä medzi nízkokvalifikovanými osobami a osobami, ktoré sú najviac vzdialené od trhu práce, nie sú motivovaní absolvovať odbornú prípravu. Nemusia si uvedomovať svoje potreby zručností a nemusia vedieť, či sú podpora a odborná príprava k dispozícii, alebo či majú dobrú kvalitu a či sú uznávané na trhu práce. Navyše ľudia nemusia byť motivovaní zapojiť sa do odbornej prípravy, ktorá bola zvolená bez konzultácie s nimi a nie je prispôbená ich potrebám.
- (12) V Únii je potrebný nový prístup k zvyšovaniu úrovne zručností a rekvalifikácii. Mal by dopĺňať existujúce nástroje a nadväzovať na politické záväzky tým, že sa ním posilní postavenie jednotlivcov a poskytne sa im podpora a nástroje, ktoré potrebujú na zvýšenie úrovne zručností alebo rekvalifikáciu, na všetkých úrovniach zručností.

¹ 24 členských štátov má pravidlá týkajúce sa voľna na odbornú prípravu a 12 členských štátov podpísalo Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o platenom študijnom voľne (situácia v marci 2022).

- (13) Poradný výbor pre odbornú prípravu vo svojom stanovisku zo 16. augusta 2021 k iniciatíve Únie v oblasti individuálnych vzdelávacích účtov a posilnenia poskytovania odbornej prípravy v Európe uviedol, že takáto iniciatíva by mala prispievať k väčšiemu zapájaniu, motivácii a účasti dospelých na vzdelávaní a odbornej príprave. Hlavnou výzvou je zlepšiť zosúlad'ovanie zručností a pracovných miest a zaistiť prístup k rôznorodým možnostiam kvalitnej odbornej prípravy poskytovaním relevantnejšej a lepšie cielenej odbornej prípravy. Poradný výbor pre odbornú prípravu vo svojom stanovisku zdôrazňuje, že výber mechanizmov financovania a individualizovaných stimulov podľa cieľových skupín na vnútroštátnej úrovni by sa mal riadiť vnútroštátnymi potrebami a prioritami.
- (14) Jedným z možných prístupov k riešeniu uvedených otázok je poskytnúť ľuďom priamu podporu prostredníctvom nárokov na odbornú prípravu v individuálnych vzdelávacích účtoch. Jeho súčasťou je aj vytvorenie rozsiahleho podporného rámca, ktorý jednotlivcom umožní prístup k príležitostiam odbornej prípravy, informáciám, usmerneniam, platenému voľnu na odbornú prípravu a uznávaniu výsledkov odbornej prípravy. Tento prístup môže dopĺňať existujúce iniciatívy na vnútroštátnej úrovni.

- (15) Odporúča sa, aby sa individuálny nárok na odbornú prípravu vymedzil na vnútroštátnej úrovni v súlade s potrebami odbornej prípravy ľudí¹ a s prihliadnutím na iné existujúce nástroje. Prispôbením financovania podľa potrieb sa môže zvýšiť efektívnosť iniciatívy. Členské štáty môžu stanoviť dodatočné nároky na odbornú prípravu pre jednotlivcov, ktorí to najviac potrebujú, v závislosti od vnútroštátneho kontextu a meniaceho sa trhu práce. Napríklad by členské štáty mohli navýšiť individuálne vzdelávacie účty v strategických odvetviach² s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Kľúčovými faktormi, ktoré ovplyvňujú účasť na zvyšovaní úrovne zručností a rekvalifikácii, sú okrem finančných nárokov aj relevantnosť, užitočnosť a uznanie odbornej prípravy. Odporúča sa tiež, aby sa o týchto otázkach konzultovalo so sociálnymi partnermi a s príslušnými zainteresovanými stranami.
- (16) Individuálne vzdelávacie účty by mali umožniť ľuďom zhromažďovať a využívať nároky na odbornú prípravu počas stanoveného obdobia, ktorý by sa mal vymedziť na vnútroštátnej úrovni, aby mohli absolvovať dlhšiu alebo nákladnejšiu odbornú prípravu alebo aby sa mohli odborne pripravovať počas hospodárskych poklesov v reakcii na potreby nových zručností. Jednotlivci by mali mať možnosť uchovávať si svoje individuálne nároky na odbornú prípravu nezávisle od svojho postavenia v rámci pracovnej sily alebo postavenia v zamestnaní a zmien počas kariéry. Členské štáty sa vyzývajú, aby stanovili pravidlá pre skončenie platnosti nárokov, ktoré stimulujú vzdelávajúce sa osoby, aby svoje nároky využili v plnej miere.

¹ Nároky na odbornú prípravu by napríklad mohli umožniť všetkým jednotlivcom venovať sa 30 hodín ročne uznávaným činnostiam v rámci odbornej prípravy a jednotlivcom, ktorí to najviac potrebujú, až 50 hodín.

² V oznámení Komisie z 5. mája 2021 s názvom „Aktualizácia novej priemyselnej stratégie na rok 2020: Budovanie silnejšieho jednotného trhu pre obnovu Európy“ sa odkazuje na 14 priemyselných ekosystémov pre vyhradenú podporu, a to aj na rozvoj zručností ich súčasnej a budúcej pracovnej sily.

- (17) Mala by sa podporovať možnosť uchovania individuálnych nárokov na odbornú prípravu počas období, kedy jednotlivec žije v inom členskom štáte, alebo využívanie individuálnych nárokov na odbornú prípravu na prístup k uznávanej odbornej príprave so zaručenou kvalitou zo svojho vzdelávacieho účtu zo zahraničia prostredníctvom svojho vnútroštátneho registra. Prenosnosť nárokov medzi členskými štátmi je z dlhodobého hľadiska žiaducim prvkom, ktorý treba ďalej preskúmať, a to so zreteľom na prípadné vplyvy na vnútroštátne trhy práce.
- (18) S cieľom pomôcť jednotlivcom identifikovať vhodnú sústavu odbornej prípravy, a tým zvýšiť ich motiváciu vzdelávať sa, je potrebné umožniť prístup k možnostiam kariérového poradenstva a potvrdzovania. Existuje tiež potreba aktualizovaných verejných registrov uznávanej odbornej prípravy prostredníctvom vyhradených jednotných vnútroštátnych digitálnych portálov prístupných pre všetkých vrátane osôb so zdravotným postihnutím a podľa možnosti prepojených s platformou Europass.
- (19) Na prístup k možnosti potvrdzovania vrátane možností hodnotenia zručností sa odporúča sa používať individuálne vzdelávacie účty. Komisia vo svojom nedávnom hodnotení práce vykonanej v rámci odporúčania Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia¹ poukazuje na podstatný pokrok, ale identifikuje aj pretrvávajúce problémy a navrhované reakcie. Predovšetkým je nevyhnutné poskytnúť jednotlivcom prispôbenú podporu a zaistiť užšiu koordináciu s poradenskými službami a účinné prispôbenie iniciatív týkajúcich sa potvrdzovania pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny. Členské štáty sa vyzývajú, aby podporovali prípadné poskytovanie mikrocertifikátov na základe potrieb identifikovaných v súlade s odporúčaním Rady z ...⁺ o mikrocertifikátoch pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť².

¹ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁺ Ú. v.: vložte dátum a odkaz na uverejnenie do poznámky pod čiarou nižšie, ktorá sa týka odporúčania Rady.

² Ú. v. EÚ L ...

- (20) Týmto odporúčaním sa podporuje uplatňovanie plateného voľna na odbornú prípravu. Riadne poskytovanie plateného voľna na odbornú prípravu by pracovníkom počas obdobia odbornej prípravy umožnilo dostávať plat alebo náhradu príjmu. Členské štáty sa vyzývajú, aby začali dialóg so sociálnymi partnermi o pravidlách, ktoré zamestnancom umožnia zúčastňovať sa na odbornej príprave v pracovnom čase s využitím svojich individuálnych vzdelávacích účtov, a to so zreteľom na vnútroštátne možnosti a systémy odbornej prípravy. V tejto súvislosti by sa mala zohľadniť aj situácia MSP a mikropodnikov.
- (21) Rozsiahlejšie osvetové činnosti a kampane na zvyšovanie informovanosti sú mimoriadne dôležité na výrazné zvýšenie mier účasti dospelých na možnostiach vzdelávania, najmä v skupinách s nízkou informovanosťou o zvyšovaní úrovne zručností a rekvalifikácie, napríklad tých, ktoré sú najviac vzdialené od trhu práce. Spoluprácou medzi subjektmi verejného sektora, sociálnymi partnermi, organizáciami občianskej spoločnosti a inými zainteresovanými stranami na základe spoločného výkladu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie ako prostriedkov investovania, sa môže zvýšiť účinnosť osvetových činností a činností na zvyšovanie informovanosti. Zameraním pozornosti na prístupnosť by sa mala uľahčiť účasť dospelých so zdravotným postihnutím.
- (22) Pri podpore vykonávania tohto odporúčania majú mimoriadny význam monitorovanie na vnútroštátnej úrovni a neustále zlepšovanie individuálnych vzdelávacích účtov a podporného rámca. Následné úpravy by sa mohli týkať sumy individuálnych nárokov na odbornú prípravu, prioritných skupín alebo používateľsky ústretovej integrácie rôznych prvkov podporného rámca.

- (23) Hlavným prvkom úspešných systémov pre individuálne vzdelávacie účty je primerané financovanie. Vnútroštátny systém individuálnych vzdelávacích účtov by mohol uľahčiť rozdelenie nákladov medzi rôzne zdroje financovania, ako sú subjekty verejného sektora, zamestnávatelia a fondy riadené sociálnymi partnermi tým, že prispievanie na individuálny vzdelávací účet umožní rôznym zdrojom financovania. Kombináciou verejných a súkromných zdrojov financovania by sa mala zaistiť udržateľnosť iniciatívy v členských štátoch, čo je základom jej úspechu. Takouto kombináciou zdrojov financovania sa uľahčí prispôsobenie podpory a navýšenia zo strany zamestnávateľov pre svojich zamestnancov, ktoré môžu byť dobrovoľné alebo výsledkom kolektívnych zmlúv.
- (24) Zavedenie individuálnych vzdelávacích účtov a ich podporného rámca sa môže podporiť fondmi Únie, ktoré podporujú systémy vzdelávania dospelých, ako sú Európsky sociálny fond plus¹, Európsky fond regionálneho rozvoja² a Fond na spravodlivú transformáciu³ a tiež prípadne Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti⁴ v rámci nástroja NextGenerationEU, a prispôbenými odbornými znalosťami prostredníctvom Nástroja technickej podpory⁵. Proces môže podporiť aj vzájomné učenie, ktoré uľahčuje Komisia.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

- (25) Týmto odporúčaním nie je dotknutá výlučná právomoc členských štátov, ani rozdelenie právomocí v každom členskom štáte na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, pokiaľ ide o financovanie ako aj organizáciu a obsah ich systémov vzdelávania a odbornej prípravy dospelých. Členským štátom nebráni v zachovaní alebo stanovení iných alebo rozsiahlejších ustanovení týkajúcich sa vzdelávania a odbornej prípravy dospelých, ako sa tu odporúčajú v tomto odporúčaní.
- (26) Členské štáty by do návrhu reforiem mali zapojiť sociálnych partnerov a všetky príslušné zainteresované strany vrátane organizácií občianskej spoločnosti. V tomto odporúčaní sa v plnej miere rešpektuje nezávislosť sociálnych partnerov, ak zodpovedajú za zriaďovanie a riadenie systémov odbornej prípravy.
- (27) Opatrenia uvedené v tomto odporúčaní nenahrádzajú poskytovanie odbornej prípravy zamestnávateľmi, verejnými a súkromnými službami zamestnanosti alebo inými poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy, nemali by toto poskytovanie ovplyvňovať, ani nahrádzať verejnú podporu inštitúciám vzdelávania a odbornej prípravy či iné druhy podpory. Dodatočná administratívna záťaž by sa mala minimalizovať,

TÝMTO ODPORÚČA:

Ciele

1. Cieľom tohto odporúčania je podporiť iniciatívy členských štátov, ktorých zámerom je umožniť väčšiemu počtu dospelých v produktívnom veku zapojiť sa do odbornej prípravy, aby sa zvýšila miera účasti a znížil nedostatok zručností. Týmto prispieva k cieľu Únie podporovať vysoko konkurencieschopné sociálne trhové hospodárstvo zamerané na plnú zamestnanosť a sociálny pokrok. Osobitne sa zameriava na:
 - a) podporu všetkých dospelých v produktívnom veku v prístupe k odbornej príprave vrátane zmien pracovného miesta a bez ohľadu na ich postavenie v rámci pracovnej sily alebo postavenie v zamestnaní;
 - b) zvýšenie stimulov a motivácie jednotlivcov vyhľadávať odbornú prípravu.
2. V záujme dosiahnutia cieľov stanovených v odseku 1 sa odporúča, aby členské štáty zvážili zriadenie individuálnych vzdelávacích účtov ako možného prostriedku, ktorý jednotlivcom umožní zúčastňovať sa na odbornej príprave relevantnej pre trh práce. Pokiaľ sa členské štáty rozhodnú zriadiť individuálne vzdelávacie účty, odporúča sa im, aby zaviedli podporný rámec vrátane poradenstva a možností potvrdzovania s cieľom podporiť účinné využívanie tejto odbornej prípravy, ako sa stanovuje v tomto odporúčaní.

Rozsah pôsobnosti

3. Toto odporúčanie sa vzťahuje na dospelých v produktívnom veku s oprávneným pobytom v členskom štáte bez ohľadu na ich stupeň vzdelania a súčasné postavenie v rámci pracovnej sily alebo postavenie v zamestnaní. Členským štátom sa odporúča zriadiť individuálny vzdelávací účet pre každú osobu patriacu do tejto skupiny v súlade s ich vnútroštátnymi potrebami a okolnosťami.

Odporúča, aby cezhraniční pracovníci a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré pracujú v inom členskom štáte, než v ktorom majú oprávnený pobyt, prideliť nároky v tom členskom štáte, v ktorom pracujú.

Vymedzenie pojmov

4. Na účely tohto odporúčania sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
- a) „individuálny nárok na odbornú prípravu“ je právo na prístup k osobnému rozpočtu, ktorý ma jednotliviec k dispozícii na pokrytie priamych nákladov na odbornú prípravu relevantnú pre trh práce, profesijnú orientáciu a poradenstvo, hodnotenie zručností alebo potvrdzovanie, ktoré sú oprávnené na financovanie;

- b) „individuálny vzdelávací účet“ je spôsob realizácie individuálnych nárokov na odbornú prípravu. Je to osobný účet, ktorý umožňuje jednotlivcom, aby si v súlade s vnútroštátnymi pravidlami zhromažďovali a uchovávali nároky na ktorúkoľvek oprávnenú možnosť odbornej prípravy, poradenstva alebo potvrdzovania, ktorú považujú za najužitočnejšiu, a kedykoľvek chcú. Jednotlivcovi udeľuje plné vlastnícke práva na nároky bez ohľadu na zdroj financovania;
- c) „prenosnosť“ individuálnych nárokov na odbornú prípravu je to, že takéto nároky, ktoré už boli raz priznané, ostávajú vo vlastníctve príslušného jednotlivca, a to aj pri prechodoch medzi zamestnaniami, napríklad zo zamestnania do vzdelávania, zo zamestnania do nezamestnanosti a medzi činnosťou a nečinnosťou;
- d) „podporný rámec“ predstavuje pomoc, ktorou sa podporuje účinné využívanie individuálnych nárokov na odbornú prípravu. Zahŕňa možnosti kariérového poradenstva a potvrdzovania, vnútroštátny register možností, ktoré sú oprávnené na financovanie z individuálnych nárokov na odbornú prípravu, jednotný vnútroštátny digitálny portál určený na prístup k individuálnemu vzdelávaciemu účtu a vnútroštátnemu registru a platené voľno na odbornú prípravu.

Individuálny vzdelávací účet

Odporúča sa, aby členské štáty v súlade s vnútroštátnymi postupmi a potrebami:

5. po konzultácii so sociálnymi partnermi a príslušnými zainteresovanými stranami zriadili individuálny vzdelávací účet, ktorý by mohol dopĺňať iné existujúce opatrenia, pre každého jednotlivca, na ktorý sa vzťahuje toto odporúčanie;
6. zaistili primerané každoročné príspevky na každý individuálny vzdelávací účet, ktoré možno zhromažďovať a použiť počas stanoveného obdobia s cieľom umožniť rozsiahlejšiu odbornú prípravu;
7. na účty jednotlivcov, ktorí najviac potrebujú zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, poskytnú dodatočné individuálne nároky na odbornú prípravu na základe vnútroštátnych alebo odvetvových potrieb, postavenia jednotlivca v rámci pracovnej sily alebo zmluvného postavenia či úrovne kvalifikácie a akýchkoľvek iných relevantných okolností a v súlade s jasnými a transparentnými kritériami, a to po konzultácii so sociálnymi partnermi a s príslušnými zainteresovanými stranami;
8. vyzvali zamestnávateľov, aby poskytovali dodatočné individuálne nároky na odbornú prípravu na individuálne vzdelávacie účty svojich zamestnancov a iných osôb, ktoré pracujú v ich hodnotovom reťazci, najmä tých, ktoré pracujú v MSP, a to bez zasahovania do odbornej prípravy v rámci podniku;
9. vyzvali verejné a súkromné služby zamestnanosti, aby poskytovali dodatočné individuálne nároky na odbornú prípravu na individuálne vzdelávacie účty jednotlivcov, ktorí najviac potrebujú zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu;

10. stanovili podmienky, za ktorých sa môžu individuálne nároky na odbornú prípravu zhromažďovať a uchovávať, s úmyslom dosiahnuť rovnováhu medzi umožnením jednotlivcom zhromažďovať nároky na financovanie dlhších kurzov odbornej prípravy a nabádaním ich na to, aby svoje nároky počas svojho pracovného života pravidelne využívali; členské štáty by napríklad mohli stanoviť lehotu a hornú hranicu pre zhromažďovanie a uchovávanie;
11. presadzovali to, aby sa individuálne nároky na odbornú prípravu na účte v jednom členskom štáte mohli použiť na oprávnené možnosti odbornej prípravy, kariérového poradenstva a potvrdzovania v tomto členskom štáte aj počas obdobia, v ktorom má jednotliviec oprávnený pobyt v inom členskom štáte.

Podporný rámec

Odporúča sa, aby členské štáty, ktoré zriadia individuálne vzdelávacie účty, tieto účty zakotvili do podporného rámca, ktorý zahŕňa:

- Kariérové poradenstvo a potvrdzovanie
12. Členským štátom sa odporúča zabezpečiť, aby boli služby kariérového poradenstva a možnosti potvrdzovania vrátane možností hodnotenia zručností, či už osobne, alebo online, dostupné a prístupné každému vlastníkovi individuálneho vzdelávacieho účtu, bezplatne alebo s využitím ich individuálnych nárokov na odbornú prípravu v súlade s odporúčaním Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa¹.

¹ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

- Vnútroštátny register oprávnených možností kvalitnej odbornej prípravy, kariérového poradenstva a potvrdzovania
- 13. Členským štátom sa odporúča, aby zriadili a priebežne aktualizovali verejný register možností odbornej prípravy, kariérového poradenstva a potvrdzovania, ktoré sú oprávnené na financovanie z individuálnych nárokov na odbornú prípravu¹. Do registra by sa mali zaradiť aj služby kariérového poradenstva a možnosti potvrdzovania, ktoré jednotlivcom bezplatne poskytujú členské štáty.
- 14. Členské štáty sa nabádajú, aby na základe transparentných požiadaviek na kvalitu a informovanosti pre oblasť zručností a v spolupráci so sociálnymi partnermi a s príslušnými zainteresovanými stranami stanovili a uverejnili jasné pravidlá pre zahrnutie rôznych foriem odbornej prípravy relevantnej pre trh práce, kariérového poradenstva a potvrdzovania do registra. Tieto pravidlá by mali pravidelne preskúmať s cieľom podporovať schopnosť reagovať na potreby trhu práce.

¹ Členské štáty sa vyzývajú, aby tento register zosúlادili s európskym modelom vzdelávania, t.j. modelom údajov, ktorého cieľom je štandardizovať spôsob výmeny a prezentácie údajov o vzdelávaní. Európsky model vzdelávania možno použiť v rôznych vzdelávacích kontextoch, napríklad na opis vzdelávacích príležitostí, kvalifikácií, certifikátov a akreditácie. Vychádza z dátových polí opísaných v prílohe VI k odporúčeniu Rady z 22. mája 2017 týkajúceho sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie (Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 15).

15. Ak je to relevantné, členským štátom sa odporúča nabádať poskytovateľov možností formálneho a neformálneho vzdelávania, aby svoju ponuku rozvíjali a rozširovali na základe identifikovaných potrieb, a to napríklad aj poskytovaním mikrocertifikátov v súlade s odporúčaním o mikrocertifikátoch pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť a prostredníctvom využitia rámcov kompetencií Únie a vnútroštátnych rámcov kompetencií.
16. Členským štátom sa odporúča vyzvať sociálnych partnerov, sektor vzdelávania a odbornej prípravy a príslušné zainteresované strany, aby sa zúčastnili na procese vymedzenia kritérií oprávnenosti pre odbornú prípravu zahrnutú do registra.
17. Ak je to relevantné, členským štátom sa odporúča, aby vnútroštátny register transparentným spôsobom otvorili pre možnosti odbornej prípravy, ktoré ponúkajú poskytovatelia v iných krajinách.
- Jednotný vnútroštátny digitálny portál podporujúci individuálne vzdelávacie účty
18. Členské štáty sa vyzývajú, aby pomohli jednotlivcov a umožnili im prístup k ich individuálnemu vzdelávaciemu účtu a jednoduché vyhľadávanie v registri prostredníctvom zabezpečenej elektronickej autentifikácie na prístupnom¹ jednotnom vnútroštátnom digitálnom portáli², ktorý je ľahko prístupný z mobilných zariadení a ktorý je prípadne prepojený s platformou Europass.

¹ V súlade s požiadavkami na prístupnosť v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70).

² Takéto portály by sa mali zriadiť v súlade so zásadami uvedenými v oznámení Komisie z 23. marca 2017 o európskom rámci interoperability.

- Platené voľno na odbornú prípravu
- 19. Členským štátom sa odporúča, aby začali dialóg so sociálnymi partnermi o pravidlách, ktoré zamestnancom umožnia zúčastňovať sa na odbornej príprave v pracovnom čase s využitím svojich individuálnych vzdelávacích účtov.
- 20. Členským štátom sa odporúča, aby zaviedli ustanovenia o platenom voľne na odbornú prípravu alebo o náhrade príjmu alebo preskúmali primeranosť existujúcich ustanovení, pričom zohľadnia:
 - a) ich pokrytie všetkých druhov pracovnoprávneho vzťahu a samostatne zárobkovo činných osôb;
 - b) finančnú a nefinančnú podporu pre zamestnávateľov (najmä MSP), ktorých zamestnanci využívajú platené voľno na odbornú prípravu;
 - c) potrebu zaistiť účinné vykonávanie takýchto ustanovení.

Osvetová činnosť a zvyšovanie informovanosti

21. Členským štátom sa odporúča, aby spoločne so sociálnymi partnermi, organizáciami občianskej spoločnosti, regionálnymi a miestnymi organizáciami a inými príslušnými aktérmi uskutočnili rozsiahle činnosti a kampane zamerané na osvetu a zvyšovanie informovanosti prispôsobené potrebám potenciálnych užívateľov systému individuálnych vzdelávacích účtov. Osobitná pozornosť by sa mala venovať jednotlivcom, ktorí najviac potrebujú zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, ako sa vymedzuje na vnútroštátnej úrovni, s cieľom informovať oprávnených jednotlivcov o ich právach a prínosoch týkajúcich sa individuálnych vzdelávacích účtoch a podporných rámcov a motivovať ich. Činnosti na zvyšovanie informovanosti by mali byť zamerané okrem iného aj na pracovníkov v MSP.

Monitorovanie a neustále zlepšovanie

22. Členské štáty, ktoré zriadia individuálne vzdelávacie účty, sa nabádajú, aby na vnútroštátnej úrovni monitorovali a vyhodnocovali fungovanie týchto účtov a podporného rámca a podľa potreby robili úpravy na dosiahnutie cieľov tohto odporúčania čo najefektívnejším spôsobom, napríklad pokiaľ ide o sumu nárokov na odbornú prípravu, vymedzenie jednotlivcov, ktorí najviac potrebujú zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, a používateľsky ústretovú integráciu rôznych prvkov podporného rámca. O tomto procese by sa malo konzultovať so sociálnymi partnermi a s príslušnými zainteresovanými stranami.

Financovanie

23. Členským štátom sa odporúča, aby prijali opatrenia na zabezpečenie primeraného a udržateľného financovania individuálnych vzdelávacích účtov, pričom zohľadnia vnútroštátne okolnosti a iné existujúce opatrenia a osobitnú pozornosť zamerajú na MSP.
24. Členské štáty sa nabádajú, aby uľahčili kombinovanie rôznych verejných a súkromných zdrojov financovania s cieľom prispievať k individuálnym nárokom na odbornú prípravu, a to aj ako výsledok kolektívneho vyjednávania.
25. Členským štátom sa odporúča, aby zabezpečili udržateľné financovanie podporného rámca a osvetových činností a činností na zvyšovanie informovanosti uvedených v tomto odporúčaní.
26. Členské štáty sa vyzývajú, aby maximálne a čo najefektívnejšie využívali fondy a nástroje Únie, najmä Európsky sociálny fond plus, Európsky fond regionálneho rozvoja, Fond na spravodlivú transformáciu, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a Nástroj technickej podpory s cieľom:
 - a) zriadiť vnútroštátne individuálne vzdelávacie účty zakotvené v podpornom rámci, a to aj vyvinutím jednotného vnútroštátneho digitálneho portálu pre individuálne vzdelávacie účty a príslušné uznávané služby a vytvorením vnútroštátnych registrov uznávanej odbornej prípravy;
 - b) poskytnúť dodatočné individuálne nároky na odbornú prípravu na účty jednotlivcov, ktorí najviac potrebujú zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, pričom sa zohľadnia vnútroštátne okolnosti a priority Únie, okrem iného aj v záujme zelenej a digitálnej transformácie;

- c) stanoviť a poskytovať možnosti kariérového poradenstva a potvrdzovania;
- d) organizovať osvetové činnosti a činnosti na zvyšovanie informovanosti.

Podpora Únie

27. Rada víta zámer Komisie podporiť v súlade s právomocou Komisie a s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity vykonávanie tohto odporúčania s využitím odborných znalostí Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop), Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie (ETF), Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound) a Európskeho orgánu práce (ELA):
- a) uľahčením vzájomného učenia medzi členskými štátmi s cieľom podporiť návrh a plnenie príslušných opatrení na vykonávanie tohto odporúčania;
 - b) rozšírením znalostnej základne o individuálnych vzdelávacích účtoch a súvisiacich otázkach a vypracovaním príslušného poradenského materiálu;
 - c) preskúmaním, v úzkej spolupráci s členskými štátmi, ďalšieho vývoja na platforme Europass, najmä s cieľom zabezpečiť interoperabilitu s jednotnými vnútroštátnymi digitálnymi portálmi pre individuálne vzdelávacie účty, a zviditeľnením možností vzdelávania, kariérového poradenstva a potvrdzovania, pre ktoré sa môžu použiť rôzne vnútroštátne individuálne nároky na odbornú prípravu.

Podávanie správ a hodnotenie

28. Členské štáty sa vyzývajú, aby prijali opatrenia na dosiahnutie cieľov stanovených v bode 1 tohto odporúčania. Pokrok v plnení týchto cieľov by sa mal monitorovať v kontexte mnohostranného dohľadu ako súčasť cyklu európskeho semestra. Komisia by mala zabezpečiť, aby sa pri monitorovaní využívali informácie, ktoré sa už zhromaždili prostredníctvom iných rámcov monitorovania, a aby sa zabránilo duplicite s cieľom obmedziť administratívne zaťaženie.
29. Komisia by v spolupráci s dotknutými členskými štátmi a po konzultácii so sociálnymi partnermi a s príslušnými zainteresovanými stranami mala posúdiť a vyhodnotiť pokrok vo vykonávaní tohto odporúčania a predložiť správu Rade do ... [Ú. v.: vložte dátum päť rokov odo dňa prijatia tohto odporúčania].

V ...

Za Radu
predseda/predsedníčka
